

A 1595/miljö

Framlagt av:
Cristina Husmark Pehrsson
(M)

Behandlas i:
Miljö- och
naturrensursutskottet

J.nr. 13-00261-2

Medlemsförslag om fortsatt nordiskt samarbete för att stoppa mårdhundens spridning

Sverige har sedan 2008 drivit ett projekt för att förhindra etablering och vidare spridning av den främmande och invasiva (skadliga) mårdhunden. Mårdhundsprojektet har sedan 2010 bedrivits i form av ett delvis EU-finansierat projekt (LIFE+) i Sverige, Danmark och Finland där ett flertal olika organisationer och myndigheter medverkar (Naturvårdsverket, Jägarförbundet, Sveriges lantbruksuniversitet, länsstyrelserna i Norrbotten, Västerbotten och Skåne, Naturstyrelsen (Danmark) och Viltcentralen (Finland)). Utöver dessa direkt medverkande parter har även Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Smittskyddsinstitutet och Direktoratet för Naturförvaltning (DN) deltagit i projektets styrgrupp. DN (numera Miljödirektoratet i Norge) har även bidragit ekonomiskt till projektet, trots att man själva inte får tillgodogöra sig EU-finansieringen, för att stoppa invasionen av mårdhund innan den på allvar når Norge. Mårdhund finns idag rikligt förekommande i både Finland och Tyskland, dit den spridit sig från en utsättning i västra Sovjetunionen under 1930 – 50-talet och håller för närvarande på att invadera Norra Sverige/Norge och södra Danmark.

Målet med projektet är att förhindra den skadliga och främmande mårdhunden från att etablera sig i Sverige, Danmark och Norge. I Norrbotten och på Jylland där det redan finns små populationer är målet att helst utrota arten, eller i andra hand, innesluta och begränsa populationen kraftigt inom dessa områden samt att förhindra vidare spridning. I Finland är målet att i anslutning till den svenska gränsen begränsa populationsstorleken kraftigt och förhindra spridning in i Sverige och Norge. För att lyckas med detta krävs att det inom LIFE+projektet etablerade samnordiska varningssystemet upprätthålls och att den samnordiska förvaltningen fortsätter. Sedan 2010 har EU-miljöprogrammet Life+ tillsammans med medfinansierarna (framför allt Naturvårdsverket) bidragit med 5,3 miljoner euro till projektet. För EUs del har ett viktigt syfte varit att projektet ska utveckla metoder och varningssystem för förvaltning av mårdhund och liknande arter som efter projektet kan implementeras permanent i projektländerna och även andra EU-länder med liknande problem.

Nordiska rådet har i en rekommendation uppmanat regeringarna i de nordiska länderna att upprätta en samnordisk strategi för att förhindra mårhundens expansion och därmed en betydligt minskad risk för spridning av dvärgbandmasken. I och med mårhundens höga populationstätheter i etablerade områden sprids sjukdomar den kan bära mycket snabbt. Vi måste agera tillsammans så att mårhunden inte får fäste i vare sig Sverige eller de andra skandinaviska länderna.

Mårhundeprojektet har inneburit mycket gott för att motverka och stävja mårhundens expansion och därmed riskspridningen av dvärgbandmasken. Projektet löper dock ut 2013. Med hjälp av projektet har över 1000 mårhundar oskadliggjorts inom projektområdet mellan 2010-2013, varav drygt 500 i finska Tornedalen för att hålla nere populationen och drygt 500 i Norra Sverige och på Jylland. Till följd av mårhundepopulationens snabba populationsutveckling skulle vi nu ha haft upp emot 1 000 mårhundar enbart i norra Sverige utan projektets insatser, nu har vi istället drygt ett hundratal. Vi hade kanske då varit utanför det fönster där det går att stoppa arten från att få fäste i hela landet. Nu finns istället förhoppningen att vi om några år till största del endast har steriliserade projektdjur (som används för att hitta nya invandrade djur) i landet om projektets fortlevnad säkerställs. Den mycket snabba populationsutvecklingen utan förvaltningsinsatser kan vara svår att föreställa sig. Utvecklingen av mårhundsavskjutningen i Finland kan fungera som en jämförelse där jaktbytet år 1970 var 800 individer, vilket år 2000 hade blivit 85 000 individer, och 170 000 individer år 2012.

Tyvärr har signaler kommit om att regeringarna tummar på resurser till projektet vars övriga intressenter funderar på om det är möjligt att upprätthålla de inarbetade och effektiva arbetsformer man har fått på plats. Det är stor risk att tidigare satsade resurser blir bortkastade om Nordens regeringar drar ned ambitionerna och sänker hindren för mårhundens spridning. Det finns ett framgångsrikt projekt på plats och nu måste de nordiska regeringarna också avsätta resurserna för den fortsatta implementeringen. Kostnaden att stoppa en invasiv art i ett tidigt skede är betydligt lägre än att bekämpa den eller att hantera riskerna som den ger när den väl etablerat sig. Detta görs också mycket tydligt i det förslag till ny lagstiftning för att förebygga och hantera det snabbt ökande hotet från invasiva arter som EU-kommissionen lade fram i september 2013.

Därför är det viktigt att redan nu utveckla nya strategier samt framförallt att upprätthålla det etablerade skydd mot inträngande som mårhundeprojektets fortlevnad innebär. Sett i ett längre perspektiv ligger det i allas intresse att våra barn och barnbarn även i framtiden ska kunna klappa hundar och plocka bär utan att riskera att smittas av dvärgbandmask.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Cristina Husmark Pehrsson (M) att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska länderna

att upprätthålla finansieringen för mårhundeprojektet inom ramen för de nordiska regeringarnas budgetar

att tydliggöra sin beslutsamhet att bekämpa invasiva arter innan de får fäste

Stockholm 2013-09-18

Cristina Husmark Pehrsson (M)

Nordiska rådet

A 1595/miljö

Framlagt av:
Cristina Husmark Pehrsson
(M)

Behandlas i:
Miljö- och
naturresursutskottet

J.nr. 13-00261-2